

JOSEP MARIA LOPEZ LLAVI

Què vol ser Iniciativa quan serà gran?

“El camí d’Iniciativa pot derivar en un atzucac... si no és que es plantegi una entesa amb ERC, l’espai polític més pròxim i ara ampliat, que d’una altra banda –si ERC hi accedís– sempre podria constituir una força molt més apreciable per a la negociació amb ‘els socialistes catalans.’”

La idea, la manllevo del professor Ferran Requejo, en una taula rodona sobre els resultats electorals amb uns quants polítics-legs i sociòlegs més, al Col·legi de Periodistes, de Barcelona, l’endemà de les eleccions catalanes. Un cop comentada la baixa espectacular de vots d’Iniciativa per Catalunya-Verds, que atribuï (a banda el fet que es va entendre popularment el pacte d’IC-V amb el PSC-CC en tres circumscripcions) a la bipolarització Pujol-Maragall i, en conseqüència, al transvasament de vots al PSC-Ciutadans pel Canvi, més els que es podien haver optat per EUiA i ERC, Requejo va concloure: “Iniciativa ha de decidir d’una vegada què vol ser quan sigui gran”.

No sembla pas una *boutade*. Es, en línies generals, el problema amb què topen les esquerres alternatives europees cohesionades després de la caiguda del comunisme, que han assumit les reivindicacions ecològiques, les de les dones i els joves, les de la tercera edat i dels immigrants del tercer i quart món i les llibertats personals. Situades a l’esquerra dels partits socialdemòcrates majoritaris, es troben abocades al dilema d’afegir-s’hi per facilitar governs de centre-esquerra –als quals, un cop instal·lats i en el marc del liberalisme econòmic dominant, els resulta difícil de mantenir els seus programes– i en conseqüència defrauden el seu electorat –això si no són subsumides o engolides per la força majoritària–, o de limitar-se a exercir de consciència crítica de l’esquerra, tal com em diagnosticava IC fa pocs mesos el professor Jaume Mascaró; tot això, traduït en vots, no dóna per a més del 5% –si és que hi arriben–, amb el risc continu de caure en l’extraparlamentarisme i de veure reduïda al mínim la seva capacitat d’acció i d’incidència.

En el cas concret d’IC-V, cal fer-ne a més l’anàlisi de situació en clau de política catalana, espanyola i europea; en el primer cas amb el PP, la dreta espanyola pura i dura, per molt que ara es vesteixi de centre; CiU, un centre-dreta català que invoca el nacionalisme i cada dia més escorçat a la dreta; el PSC (PSC-PSOE), un partit de centre-esquerra vinculat al seu corresponent espanyol i de posicions nacionals mai definides més enllà d’un vague federalisme; i ERC, una formació històrica d’esquerra mesurada que aquesta darrera dècada s’ha declarat independentista i que, tot i que sotmesa ara a les pressions i als intents de seducció de CiU, l’úl-

tima legislatura ha mantingut posicions coherents d’esquerra, gairebé sempre coincidents amb les d’IC.

Agradi o no, IC-V ha de trobar el seu encaix en aquest panorama. I si el seu ideari és prou clar, tant pel que fa a la definició radicalment esquerrana (hereva de la tradició del PSUC refosa amb la de l’esquerra nacionalista d’ENE), com a la voluntat nacional (federalisme asimètric, dret a la autodeterminació, sobirania i solidaritat), el programa ecosocialista que ha bastit i que ha assumit des del 1998 constitueix un entramat prou sòlid per sostenir una proposta política alternativa –cal afegir-hi encara que compta amb un ventall inusual de quadres polítics i tècnics–. Doncs bé, de tot això, no n’hi ha percepció pública, i –cal reconèixer-ho– la imatge que n’ha donat la recent campanya electoral no ha afavorit aquesta percepció.

En el marc espanyol, la situació d’Iniciativa és encara més precària. Deslliurada del joc de l’anguitisme i subsumida Nueva Izquierda, que va cercar com a principal soci en l’àmbit de l’estat, al si del PSOE, tot i que això reforci el perfil nacional d’IC-V, la deixa en quadre de cara a les generals del març vinent; fora que renunciï a la seva línia alternativa integrant-se en llistes comunes amb el PSC, amb la fórmula més digna possible que pogués acceptar un aparell ensuperbit pels òptims resultats maragallians, i amb més perill que no fa un parell de mesos, doncs, de quedar-hi subsumida. Quant al marc europeu, de tenir-hi un vice-president al Parlament, ja ha passat a ser extraparlamentària.

En aquest context, el camí d’Iniciativa pot derivar en un atzucac... Si no és que es plantegi allò que em penso que ja havia d’haver fet fa un parell d’anys o tres i que només uns pocs vam gosar apuntar: una entesa amb ERC, l’espai polític més pròxim i ara ampliat, que d’una altra banda –si ERC hi accedís– sempre podria constituir una força molt més apreciable per a la negociació amb “els socialistes catalans”. És clar que potser això és demanar massa, tant a ERC, reforçada pel seu ascens electoral, com a la cúpula d’IC-V, tendent a mirar-se massa el melic o a cercar la salvació electoral pujant al carro del PSC (PSC-PSOE).

Josep Maria López Llaví
Periodista